

# Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83939,Brhl-Juliusz-Wilhelm.html>  
2023-12-04, 08:12

## Brühl Juliusz Wilhelm

BRÜHL Juliusz Wilhelm (13 II 1850, Warszawa – 5 II 1911, Heidelberg), chemik i fizykochemik, pionier badań spektrometrycznych. Syn Ludwika, fabrykanta powozów, i Anny Bamberg.

Jego rodzina pochodziła z Gdańska. Od 1859 uczył się w szkole herrnhuckiej w Gnadenbergu na Śląsku, a od 1866 szkole handlowej w Berlinie. W 1868 rozpoczął studia chemiczne w Eidgenössischen Polytechnikums w Zurychu. W 1870 przeniósł się do Berlina, gdzie kontynuował studia chemiczne pod kierunkiem A.W. Hofmanna, który w 1872 zaproponował B. pośrednictwo w objęciu stanowiska profesora nowo utworzonego uniwersytetu w Tokio, jednak B. zdecydował się objąć asystenturę u H. Landolta w Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule w Akwizgranie. Znajomość B. z Landoltem przekształciła się z czasem w wieloletnią przyjaźń. W 1873 B. uzyskał habilitację, choć stopień doktora zdobył dopiero w 1875 na uniwersytecie w Getyndze na podstawie rozprawy *Die Constitution der ganz substituirten Amido- und Phosphido-Säuren und Darstellung substituirter  $\alpha$ -Amido-Propionsäuren*. W 1879 został zastępcą profesora w Szkole Politechnicznej we Lwowie, a w 1880 profesorem zwyczajnym chemii technicznej na tej uczelni. Pogarszający się stan zdrowia, związany z gruźlicą, skłonił go w 1882 do wyjazdu do Szwajcarii, a następnie do Włoch. W 1884 zrezygnował z katedry we Lwowie. W 1884–88 przebywał we Fryburgu Bryzgowijskim. W 1888 został mianowany honorowym profesorem uniwersytetu w Heidelbergu. W tym mieście B. osiadł na stałe i mieszkał już do końca życia. Ciągłe pogarszający się stan zdrowia zmusił go do stopniowej rezygnacji z pracy badawczej. W 1898 zaprzestał prowadzenia badań laboratoryjnych na uniwersytecie i urządził sobie małe domowe laboratorium. Ostatnią pracę eksperymentalną wykonał w nim w 1904. Późniejsze prace były już teoretyczne lub wykonywane przez

uczniów pod kierunkiem B. W 1908 zlikwidował swoją pracownię. W tymże roku uzyskał tytuł zwyczajnego profesora honorowego na uniwersytecie w Heidelbergu.

B. był autorem ok. 150 prac naukowych. Początkowo zajmował się chemią organiczną, jednak z czasem jego zainteresowania przesunęły się coraz bardziej w kierunku fizykochemii i w tym zakresie osiągnął najbardziej znaczące rezultaty. Jego badania dotyczyły głównie problemu, w jaki sposób właściwości optyczne związków chemicznych (przede wszystkim zajmował się załamaniem i rozpraszaniem światła), pozwalają określić ich strukturę. Był pionierem badań w tej dziedzinie, której nadał nazwę spektrochemia. Swoje metody badań określał zwykle jako spektrometryczne. Jego prace dotyczyły m.in. wpływu wiązań podwójnych w molekułach organicznych na współczynnik załamania światła. B. zajmował się także pracami z zakresu termochemii. Wyniki badań publikował głównie w języku niemieckim, ale część z nich także w języku polskim (m.in. 11 prac w „Chemiku Polskim” 1902–08). W 1900 przysłał referat na zjazd lekarzy i przyrodników w Krakowie.

Początkowo wielu chemików-organików odnosiło się dosyć nieufnie do idei B. (zwłaszcza, że miał on tendencje do przeceniania znaczenia osiągniętych rezultatów), jednak stopniowo jego badania zaczęły się cieszyć znacznym uznaniem, czego wyrazem były m.in. tytuły nadawane B. przez towarzystwa i instytucje naukowe w wielu krajach. W 1900 został członkiem czynnym krakowskiej AU, w 1904 członkiem honorowym angielskiego Royal Institution, a w 1905 uzyskał tytuł doctor of science na uniwersytecie w Cambridge. Zły stan zdrowia uniemożliwił mu podróż do Dublina, gdzie również miał otrzymać ten tytuł na miejscowym uniwersytecie.

PSB (T. Estreicher).

K. Auwers: *Julius Wilhelm Brühl*, „Berichte der Deutschen Chemischen Gesellschaft” 1911, Bd 44; *Encyklopedia polskiej emigracji i Polonii*, red. K. Dopierała, t. 1 A–E, Toruń 2004; A.J.

Goldsobel: *Juliusz Wilhelm Brühl, wspomnienie pośmiertne*,  
„Chemik Polski” 1911, nr 8 i 9;

Marcin Dolecki

[Poprzedni](#)  
[Następny](#)